

Keski-Suomen hyvinvointialue

Lastensuojelun jälkihuollon harkinnanvaraisen tuen
myöntämisperusteet 1.9.2025 alkaen

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Jälkihuollon harkinnanvarainen tuki	3
3. Myöntämisen perusteet	3

1. Johdanto

Jälkihuollolla tarkoitetaan sijaishuollon tai pitkän avohuollon sijoituksen päättymisen jälkeen tarjottavaa kokonaisvaltaista tukea lapselle tai nuorelle lapsen iästä riippumatta. Jälkihuollon tarkoituksena on tukea lapsen tai nuoren kotiutumista sijaishuollosta tai hänen itsenäistymistään auttamalla häntä saavuttamaan riittävät valmiudet itsenäiseen arkeen ja aikuisuuteen. (THL: lastensuojelun käsikirja).

Lastensuojelulakia 1.1.2024 alkaen muutettiin siten, että jälkihuollon ikäraja laskettiin kahdella vuodella 23 vuoteen. Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 14.5.2024 valtuustoaloitteen pohjalta tehdyn esityksen jälkihuollon harkinnanvaraisen tuen myöntämisestä jälkihuollossa olleille 23 vuotta täyttävillä nuorilla, jotka ovat erityisen tuen tarpeessa ja joiden katsotaan hyötyvän jälkihuollon tuen jatkamisesta 25-vuotiaaksi asti. Lastensuojelun jälkihuollon harkinnanvarainen tuki on ollut käytössä Keski-Suomen hyvinvointialueella ajalla 1.6.2024-30.8.2025.

2. Jälkihuollon harkinnanvarainen tuki

Jälkihuollon harkinnanvaraista tukea järjestettiin 25-vuotiaaksi asti sellaisten Keski-Suomen hyvinvointialueen jälkihuolto-oikeuden saaneiden nuorten kohdalla, joilla on erityisen tuen tarve. Tuki ei koskenut muiden hyvinvointialueiden nuoria.

Vuonna 2024 1.7. lähtien tuen piirissä on ollut v. 2024 yht. 26 nuorta ja 2025 yht. 11 nuorta ja arvioitu kustannusvaikutus jälkihuollossa vuositasolla on 48 000 € (0,5 sosiaaliohjaajan resurssi sekä 1 tuetun asumisen ja 1 päihdekuntoutuksen ostopalvelu). Käytännössä jälkihuollon harkinnanvaraisena tukena asiakasnuorille järjestettiin sosiaalityötä, sosiaaliohjausta, tuettua asumista sekä päihdekuntoutusta.

3. Myöntämisen perusteet

1.9.2025 alkaen harkinnanvaraista jälkihuollon tukea ei myönnetä 23-24 -vuotiaille.

Myöntämisen perusteiden muutos koskee noin kymmentä nuorta, jotka asioivat jatkossa työikäisten palveluissa harkinnanvaraisen tuen poistumisen myötä.

~~Jälkihuollon harkinnanvaraista tukea myönnetään enintään 25-vuotiaaksi asti niille jälkihuoltoon nuorille, joilla täytyy yksi tai useampi alla olevista perusteista, ja jotka ovat valmiita ottamaan tukea vastaan.~~

- ~~— Vakava päihdehäiriö ja/tai päihdekuntoutus kesken~~
 - ~~• Nuori esimerkiksi katkaisuhoidossa tai laitospaikoissa päihdekuntoutuksessa~~
 - ~~• Korvaushoidon aloittaminen kesken~~

- Nuorta ollaan tukemassa päihdehoitajalle/katkaisuhoidon/muuhun päihdehoitoon; esimerkiksi ensimmäinen kerta, kun nuori on suostumassa päihdehoitoon
- **Muu riippuvuus (esim. peli, seksi, some)**
 - riippuvuudella on merkittävä vaikutus nuoren arkeen
 - tilanteen kriisiytyminen, jos tuki loppuu; asunnottomuuden uhka, opiskelun ja työnteon estyminen
-
- **Vakava / vaikea, päivittäistä elämää häiritsevä mielenterveyden häiriö**
 - merkittävä vaikutus nuoren arkeen
 - arkeen saatava tuki, esim. liikkuvat palvelut ja kotiin vietävät palvelut kesken ja tarve säännölliselle ja tiiviille tuelle
 - tarve esim. psykiatriselle asumispalvelulle
-
- **Muutosprosessin & kuntoutusprosessin loppuun saattaminen / tukitoimen keskeyttäminen vaarantaisi nuoren kuntoutumisen**
 - myös muut, kuin päihde- ja mielenterveyteen liittyvät kuntoutusprosessit:
 - nepsy
 - toimintaterapia
 - psykoterapia – ei kuitenkaan pelkkä taloudellinen tuki terapian omavastuuosuuden maksamiseen
 - koulutus
 - lisäksi sosiaaliohjauksen (tai esim. tuetun asumisen) palvelun tarve
 - ”kuntoutumisen turvaaminen”
-
- **Paljon perus- ja erityistason palveluita yhtäaikaaisesti tarvitsevat asiakkaat**
 - Esimerkiksi erikoissairaanhoido, työllistämispalvelut, jälkihuolto
-
- **Palvelun järjestäminen ja asiakkuuden suunnittelu**

Lastensuojelun jälkihuolto on Keski-Suomen hyvinvointialueella jaettu kahteen tiimiin, joihin asiakkaat ohjautuvat koko Keski-Suomen alueelta. Molemmissa tiimeissä on johtava sosiaalityöntekijä. Jälkihuollon harkinnanvaraista tukea arvioidaan asiakaskohtaisesti yllä kuvailtujen kriteereiden perusteella.

Jälkihuollon sosiaalityöntekijä arvioi harkinnanvaraisen tuen myöntämistä yli 23-vuotiaille jälkihuoltanuorille ja tekee esityksen tuen myöntämisestä jälkihuollon johtaville sosiaalityöntekijöille. Johtavat sosiaalityöntekijät arvioivat yhdessä

sosiaalityöntekijän kanssa, täyttääkö 23 vuotta täyttävä jälkihuolto-
nuori harkinnanvaraiseen tukeen edellytetyt myöntämiskriteerit, jonka jälkeen johtava
sosiaalityöntekijä tekee asiasta nuorelle päätöksen jälkihuollon sosiaalityöstä. Nuorelle
tehdään myös kielteinen päätös, jos hänen ei katsota kuuluvan harkinnanvaraisen tuen
piiriin, mutta nuori on asiasta eri mieltä. Nuorella on mahdollista valittaa päätöksestä
yksilöasiainjaostoon.

Päätöksenteon jälkeen jälkihuollon sosiaalityöntekijä arvioi nuoren palvelutarvetta ja
kirjaa nuorelle asiakassuunnitelman jatkettavista tai nuorelle myönnettävistä uusista
palveluista sosiaalihuoltolain mukaisina palveluina. Harkinnanvaraisen jälkihuollon
tuen myöntämisestä syntyy nuorelle sosiaalihuoltolain mukainen asiakkuus.
Jälkihuollon tukena nuorelle nimetään oma sosiaalityöntekijä ja nuorelle järjestetään
sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja nuoren tarpeen mukaisesti. Taloudellinen tuki
myönnetään toimeentulotukiohjeen mukaisesti toimeentulotukena.

• **Itsenäistymisvarat**

Lastensuojelulain 77 §:n mukaan nuorelle on kerrytettävä itsenäistymisvaroja
sijaishuollon aikana. Ko. pykälän 3 momentin mukaan hyvinvointialue päättää
itsenäistymisvarojen maksamisesta, mutta lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat on
annettava lapselle tai itsenäistymässä olevalle nuorelle jälkihuollon päättyessä tai
viimeistään hänen täyttäessään 23 vuotta.

Harkinnanvaraista jälkihuollon tukea saavan nuoren itsenäistymisvarat maksetaan
lastensuojelulain mukaisesti nuorelle viimeistään nuoren täyttäessä 23 vuotta, eikä
nuorelle voi harkinnallakaan säilyttää itsenäistymisvaroja. Nuoren taloudellisen tuen
tarpeita arvioidaan harkinnanvaraisen asiakkuuden aikana tarvittaessa täydentävän ja
ehkäisevän toimeentulotuen ohjeistusten mukaisesti.

Lähteet:-

<https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/lastensuojelun-kasikirja/tyoprosessi/jalkihuolto->